

כתיבת מאמר טיעון

שיעור ותרגול

מה צריך לעשות במאמר טיעון?

- נדרש לכתוב מאמר טיעון באורך של עד עמוד וחצי.
- **הבעת עמדה** על נושא שיינתן בבחינה (אני תומך / אני מתנגד / לדעתי...)
- נימוק עמדתנו על ידי הסברים, נתונים והשוואות - **מהלך טיעון**.
- **הבאת דוגמאות** מהחיים, ממחקרים ומסקרים שנערכו בנושא.

מה נדרש?

- שפה רהוטה ורשמית ללא שגיאות כתיב ודקדוק.
- חלוקה לפסקאות, לפי מבנה קבוע שנלמד בהמשך השיעור.
- פיסוק המשפטים: משפטים קצרים וברורים, עם נקודה בסוף משפט (!).
- הכי חשוב: יצירתיות, מקוריות ומוטיבציה **לשכנע** את הקורא ולתת הסברים מפורטים.

איך "מוכרים" רעיון?

נסו לדמיין כיצד אתם משכנעים אנשים אחרים, בין אם זה עניין פעוט או החלטה קריטית.

מהלך טיעון משכנע

מהלך טיעון משכנע מציג **נימוקים מתחומים מגוונים**, ומגבה אותם בנתונים ודוגמאות מהחיים.

אט אט אנו זוכים באמון הקורא, ויוצרים תחושה שאנו בקיאים בבעיה ובפתרון.

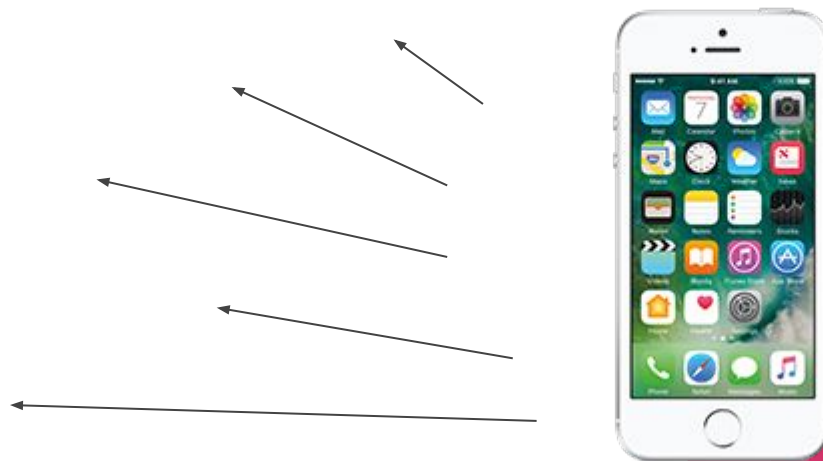
תחומים רלוונטיים לכתיבת טיעון: תחום ערכי, תחום כלכלי, תחום סביבתי, תחום פסיכולוגי,

תחום היסטורי ותחום בטחוני. יש עוד תחומים רבים, ואתם יכולים להמציא בעצמכם. העיקר

שיהיה רלוונטי.

דמיינו שאתם משכנעים חבר או חברה לקנות "אייפון". רשמו נימוקים שבהם תשתמשו כדי **לשכנע**. נסו להביא נימוקים מהתחומים הבאים: טכנולוגי, כלכלי, סביבתי וערכי.

נימוק סביבתי

נימוק בטיחותי

נימוק כלכלי

נימוק חברתי

תרגיל נוסף

עיריית תל אביב שוקלת להקים גשר חדש מעל נהר הירקון. הרכיבו מהלך טיעון שישכנע את העירייה. נסו לפתור את תרגיל זה אצלנו בכתובת

<http://www.lashonimi.co.il/quiz/expression/article-writing/65-nimukim-gesher>

נימוק סביבתי

הגשר החדש יאפשר
הגעה מהירה ברגל
למרכז העיר, ויחסוך
בקווי אוטובוס מזהמים.

נימוק בטיחותי

הגשר החדש
יחליף גשר ישן
שעבר בלאי ואינו
ערוך לרעידת
אדמה.

נימוק כלכלי

הקמת הגשר
תאפשר חיבור יותר
טוב בין חלקי העיר,
הגעה מהירה של
אנשים לעבודה
ויצירת משרות
חדשות גם מחוץ
למרכז.

הצעה לנימוקים בנושא זה.

נימוק חברתי

על הגשר יוקמו
פינות ישיבה
רבות עם נוף
לים ומקום
לפיקניק, ובכך
יתנו לתושבים
עוד מקום לבילוי
ופנאי.

טענת הנגד

טענת נגד והפרכתה

אנשים שעיסוקם ופרנסתם הוא אומנות הרטוריקה, יודעים שכדי ליצור שכנוע עליהם לדעת להשתמש גם בטענות **הצד השני**.

מדוע שנרצה להציג מה הצד השני אומר?

כדי שנוכל להראות שהטענות שלנו **טובות יותר**.

הרי תמיד יש צד שני למטבע, והיכולת להזדהות עם הצד השני היא המפתח לשכנוע.

טענת נגד והפרכתה

לכן, במהלך המאמר שנכתוב, נציג טענות אחרות ואז **נפריך** אותן.

דוגמה

יש הטוענים כי הקמת גשר חדש תחסום את הנוף לים של רוב תושבי העיר תל אביב, אך אני סבור כי לגשר החדש יש פוטנציאל להפוך לסמל של תל-אביב, למתג אותה מחדש כעיר מתקדמת ולהיות מוקד משיכה לתיירים. קחו לדוגמה את העיר סן-פרנסיסקו שהתפרסה בזכות גשר הזהב או את גשר לונדון. הגשר המפורסם מושך כל שנה מיליוני תיירים מרחבי תבל אל בירת אנגליה, וכתוצאה מכך תורם לפיתוח הכלכלה והתעסוקה בעיר.

תרגול טענת נגד

חושבים שהבנתם?

נסו את המבדק שלנו על טענת נגד והפרכתה בכתובת:

<http://www.lashonimi.co.il/quiz/expression/article-writing/66-teanat-neged-nehiga>
a

שלבי העבודה

שלב א'

קריאה קפדנית של

הנושא שקיבלנו בבחינה,

ולאילו רכיבים אנו

מתבקשים להתייחס.

- 7 -

הבנה, הבעה ולשון ב', קיץ תשע"ה, מס' 211,011108

חלק ב: הבעה (30 נקודות)

בחר באחד מן הנושאים 5-6, וכתוב עליו מאמר בהיקף של כ-500 מילים לפי ההוראות.

5. הצבעה על סמך סקרים

רבים מחליטים במי לבחור על סמך תוצאות של סקרים המתפרסמים לפני הבחירות. כמי שיש לו זכות בחירה או תהיה לו בקרוב זכות בחירה, האם על סמך סקרים תחליט למי להצביע בבחירות?

כתוב מאמר **טיעון**, ובו הבע את דעתך בשאלת ההצבעה על סמך סקרים, ונמק אותה. תוכל להיעזר במאמרים שקראת.

שלבי העבודה

שלב ב'

נכתוב טבלת נימוקים לפי תחומים שנראים לנו רלוונטיים לנושא. נקפיד לכתוב נימוקים בעד וגם נגד.

היבט	בעד הצבעה על סמך סקרים	נגד הצבעה על סמך סקרים
ערכי		תרבות של פוליטיקה בלי ערכים
טכני	מניעת בזבוז של קולות למפלגות שלא יעברו את אחוז החסימה.	סקרים מבוססים על מדגם, טעו בעבר
חברתי		תופעת "עדר", הצבעה אוטומטית

שלבי העבודה

שלב ג'

מהלך הטיעון נבנה בהדרגה, לפי הצורה הבעה:

1. פסקת פתיחה והצגת הנושא.
2. הבעת עמדה ברורה ונימוק ראשון + נתונים ממחקר
3. נימוק שני + סיפור אישי
4. הצגת טענת נגד (הסתייגות מהעמדה שלי) ולאחר מכן הפרכה בעזרת טיעון שלישי.
5. סיכום והמלצה לפעולה.

מבנה המאמר

המבנה לכתיבת מאמר טיעון

לפניכם הצעה למאמר טיעון כתוב, השתמשו בה כדי לכתוב מאמר משלכם (מומלץ בפעם הראשונה).

מבנה מאמר טיעון

פסקת פתיחה (4-6 שורות)

הנושא של _____ עלה לאחרונה לכותרות ועורר ויכוח ציבורי.

יש הטוענים כי _____, לעומתם יש

הטוענים _____.

במאמר זה אביע את עמדתי בנושא, אנמק ואביא דוגמאות.

----- שורה רווח ----

מבנה מאמר טיעון

פסקה שנייה (8-12 שורות)

דעתי בנושא היא _____ . הנימוק המרכזי לטענתי עולה מההיבט
ה_____ .

על מנת לבסס את דבריי אביא נתונים ממחקר שנעשה בנושא

----- שורה רווח ----

מבנה מאמר טיעון

פסקה שלישית (8-12 שורות)

נימוק נוסף לעמדתי נובע מההיבט ה_____.

לטענתי_____.

על מנת לבסס את דבריי אביא כדוגמה מקרה

שקרה_____.

----- שורה רווח ----

מבנה מאמר טיעון

פסקה רביעית (12-16 שורות)

בניגוד לעמדתי, יש שיטענו כי _____.

לטענתם _____.

עם זאת, אינני מסים עם טענות אלה משום ש _____.

לטענתי _____.

----- שורה רווח ----

מבנה מאמר טיעון

פסקה חמישית (8-10 שורות)

לסיום, ניתן לראות כי הנושא של _____ מעורר מחלוקת. אני סבורה כי הנימוקים שהצגתי במאמר זה משמעותיים יותר, ולכן אני ממליצה _____.

החלקים המודגשים הם התבנית
הקבועה, שיכולה לשמר אותנו
כאמצעי עזר לכתיבה.

דוגמה למאמר טיעון כתוב

מבנה מאמר טיעון

פסקת פתיחה (4-6 שורות)

הנושא של הצבעה על סמך סקרים עלה לאחרונה לכותרות ועורר ויכוח ציבורי. במערכות בחירות אחרונות התגלה כי אנשים רבים קובעים את המועמד שיצביעו לו בבחירות על סמך אחוז התמיכה שהמועמד קיבל בסקר האחרון.

יש הטוענים כי הצבעה על סמך סקרים היא בעייתית מכיוון שסקרים טועים לפעמים, לעומתם יש הטוענים שכל אזרח במדינה רשאי לבחור כראות עיניו, ואין להתערב בשיקולים אישיים אלה.

במאמר זה אביע את עמדתי בנושא, אנמק ואביא דוגמאות.

מבנה מאמר טיעון

פסקה שנייה (8-12 שורות)

דעתי בנושא היא שתופעת הצבעה על סמך סקרים היא פסולה, ויש להביא למודעות של האזרחים את הבעייתיות שבה. הנימוק המרכזי לטענתי עולה מההיבט הערכי. אזרחים במדינה צריכים להיות מעורים במצע הערכי של המפלגה שאליה הם מצביעים. לאחרונה אנו עדים לתופעה חמורה שבה מפלגות קמות ועולות בין לילה, ללא מצע ערכי בשאלות כלכלה, ביטחון וחברה. במקום להשקיע בחזון למדינה, הפוליטיקאים נגררים למירוץ אחרי הסקר האחרון - הם יודעים שכך עושים גם בוחריהם. במדינה שבה הפוליטיקאים אפילו לא טורחים להצהיר על הערכים שבשמם הם פועלים, מדינה כזו תאבד את דרכה במהירות.

על מנת לבסס את דבריי אביא נתונים ממחקר שנערך לאחרונה בקרב בני נוער בבתי ספר. כ-69% מהנשאלים בגילאי 16-18 העידו כי אינם יודעים להבדיל בין המצע הערכי של מפלגות ימין ומפלגות שמאל. בשלב שני של המחקר, בני הנוער התבקשו ליצור חיבורים בין מספר עקרונות ממצע של מפלגת ימין מסוימת, כ-52% לא ידעו לאיזו מפלגה לשייך אותם כלל, ועוד 23% שייכו אותם למפלגת מרכז.

מבנה מאמר טיעון

פסקה שלישית (8-12 שורות)

נימוק נוסף לעמדתי נובע מההיבט הטכני. לטענתי סקרים הם אמצעי מדידה לא אמין מספיק כדי להסתמך עליו. חשוב לזכור כי סקר הוא מדגם מייצג בלבד ובתור כלי סטטיסטי הוא חשוף לטעויות, מדגם שגוי ויצירת תמונת מצב פיקטיבית. על מנת לבסס את דבריי אביא כדוגמה את מערכת הבחירות מהשנה האחרונה. כל הסקרים ניבאו ניצחון למפלגת "המחנה הציוני", אך ביום הבחירות עצמו התהפכו התוצאות ומפלגת "הליכוד" זכתה לניצחון בפער משמעותי.

מבנה מאמר טיעון

פסקה רביעית (12-16 שורות)

בניגוד לעמדתי, יש שיטענו כי הצבעה על סמך סקרים היא כלי חשוב נגד תופעת אחוז החסימה. לטענתם, אנשים "זורקים" את קולם למפלגה שלא תיכנס כלל לכנסת, רק מפני שלא הספיקו להתעדכן שהמפלגה מקבלת בסקרים פחות משני מנדטים, ולכן קולם מתבזבז לשווא.

עם זאת, אינני מסכים עם טענות אלה משום שעלינו לזכור תמיד כי העיקרון הדמוקרטי מתבסס על אזרחי המדינה שרוצים לשנות ולהשפיע. לטענתי, אמנם יש להיזהר מהצבעה עקרה למפלגה קיקיונית, אך אין די בכך כדי להצדיק את תופעת ה"עדר" שאנו רואים לאחרונה במערכות בחירות.

דמוקרטיה היא לא רק שיטה, אלא היא ביטוי לעולם ערכים שרואה באזרח היחיד ובעמדותיו, כעולם ומלואו. הצבעה לפי סקרים הופכת את הדמוקרטיה לשעשועון טלוויזיה.

מבנה מאמר טיעון

פסקה חמישית (8-10 שורות)

לסיום, ניתן לראות כי הנושא של הצבעה על סמך סקרים מעורר מחלוקת. אני סבורה כי הנימוקים שהצגתי במאמר זה משמעותיים יותר, ולכן אני ממליצה להקים ערוץ שידורים מיוחד בסמוך למערכות בחירות, למשל כמו ערוץ הכנסת, שיפעל רצוף ובו פוליטיקאים יתבקשו להופיע בפני הצופים בבית ולהסביר על תפיסת עולמם ועל המצע הערכי שהם דוגלים בו.

דגשים נוספים לכתיבה

דגשי תוכן

1. חייב להיות שוני רעיוני בין הנימוקים. נאבד נקודות אם נחזור על אותם רעיונות במילים אחרות.

דוגמה לא טובה

אני תומך בקביעת גיל מינימום 21 לשתיית משקאות חריפים. הנימוק המרכזי לדעתי קשור בהיבט הבריאותי. אלכוהול הוא סם ממכר שהורס את מערכת העיכול וגורם לבעיות בכבד בגיל צעיר.

נימוק נוסף לעמדתי עולה מההיבט הבטיחותי. אלכוהול מזיק לבריאות בכך שהוא למעשה פוגע בזיכרון ובתפקוד המוח, ובכך האדם חשוף למחלות רבות ולהזדקנות מואצת.

דגשי תוכן

2. חייבת להיות הבעת עמדה ברורה ותמציתית, מומלץ משפט אחד קצר וחד-משמעי.

דוגמה לא טובה

מכיוון שמבחינה בריאותית יש הרבה משמעויות בעייתיות אני תומך, ובכלל המחקרים שנעשו בנושא אינם מוכיחים לכאן או לכאן, ולמרות שאלכוהול הוא הרגל כיפי ומאוד חיובי מבחינה חברתית, עדיין יש השפעות שהן הרסניות לגוף האדם.

דגשי תוכן

2. חייבת להיות הבעת עמדה ברורה ותמציתית, מומלץ משפט אחד קצר וחד-משמעי.

דוגמה טובה

אני תומך בהעלאת גיל המינימום לשתייה חריפה, לדעתי ראוי להציב מגבלות ברורות יותר על בני הנוער.

- יש עמדה ברורה - תומך\מתנגד.
- יש הנחיה ברורה מה צריך לעשות.
- המשפט תמציתי.

דגשי תוכן

3. הנימוקים צריכים להתבסס על הסבר מפורט ועשיר במידע.

דוגמה לא טובה

נימוק לעמדתתי עולה מההיבט הסביבתי. הקמת שכונה חדשה בחוף "פלמחים" תפגע בחופים ובסופו של דבר תגרום לבעיה חמורה פי כמה.

איזה סוג פגיעה? איזו בעיה? מדוע תפגע?

דגשי תוכן

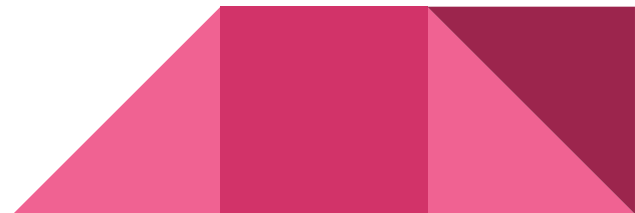
4. מומלץ לשלב אמצעים רטוריים.

שאלות רטוריות (האם נדע להוביל את המדינה גם בעתיד?)

פנייה לקורא (קחו אחריות וצאו להפגין).

לשון ציורית (האדמה זוכרת את האמיצים שהקריבו למען החברה הישראלית).

שימוש בגוף ראשון (זו המדינה שלנו, ואנחנו ניאבק עליה עד המטר האחרון).

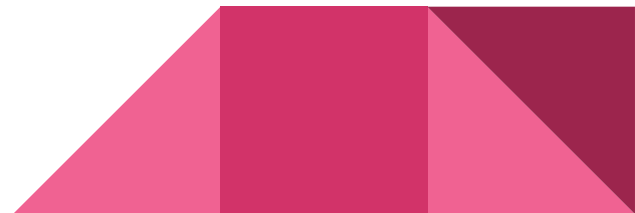
דגשי תוכן

5. יש ליצור לכידות בין המשפטים והפסקאות, על ידי מילות קישור.

דוגמה טובה

הקמת שכונה חדשה בחוף "פלמחים" תפגע בחופים ובסופו של דבר תגרום לבעיה חמורה, אך התעלמות מבעיית הדיור בארץ תוביל בסוף לעוני ומצוקה חברתית.

שילוב נכון של בנייה ברצועת החוף יתרום לשגשוג עירוני ולרמת חיים גבוהה לתושבים. בנוסף לכך,

דגשי פיסוק

1. משפטים קצרים, לא יותר משורה וחצי.

דוגמה לא טובה

מכיוון שמבחינה בריאותית יש הרבה משמעויות בעייתיות אני תומך, ובכלל המחקרים שנעשו בנושא אינם מוכיחים לכאן או לכאן, ולמרות שאלכוהול הוא הרגל כיפי ומאוד חיובי מבחינה חברתית, עדיין יש השפעות שהן הרסניות לגוף האדם ולכן לטענתי חייבים לפעול במהרה כנגד תרבות השתייה אצל בני נוער לפני שיהיה מאוחר מדי ולא ניתן יהיה לעצור את התופעה.

דגשי פיסוק

2. נקודה בסוף משפט!

דוגמה לא טובה

לסיום, אני ממליץ להקים וועדה ממלכתית שקבע רף כניסה חדש למוסדות השכלה

דגשי פיסוק

2. יש להימנע מסימני קריאה, "סמיילים" ושלוש נקודות

דוגמה לא טובה

לסיום, אני ממליץ להקים וועדה ממלכתית שקבע רף כניסה חדש למוסדות השכלה!

לסיום, אני ממליץ להקים וועדה ממלכתית שקבע רף כניסה חדש למוסדות השכלה.....

דגשים אסתטיים

1. להימנע ממחיקות וקשקושים על הדף.
2. להקפיד על כתב מובן ומסודר.
3. רווח של שורה בין פסקאות.
4. לא לדחוס מילים כי אין מקום בדף.

תקינות תחבירית

1. התאמה במין ובמספר - בין הנושא לנשוא

נכון	לא נכון
כתיבת דו"ח ללא סיבה פוגעת באמון הציבור.	כתיבת דו"ח ללא סיבה פוגע באמון הציבור.
טלפונים סלולריים מזן חדש יוסיפו לרמת השיחה.	טלפונים סלולריים מזן חדש יוסיף לרמת השיחה.

תקינות תחבירית

1. התאמה במין ובמספר - בין האוגד לנושא

נכון	לא נכון
מצבה האנרגטי של השמש הוא מסתורית מאוד.	מצבה האנרגטי של השמש היא מסתורית מאוד.
הייתה חתונה עם המון נגנים.	היה חתונה עם המון נגנים.
נשים רבות הן מובילות של מאבקים חברתיים.	נשים רבות הם מובילות של מאבקים חברתיים.

תקינות תחבירית

2. שימוש במשעבדים מתאימים

נכון	לא נכון
ראיתי את חברתי במקום שנפגשנו בעבר.	ראיתי את חברתי איפה שנפגשנו בעבר.
הבעיות של המפעל החדש מכיוון שהתגלה חוסר בעובדים והיגיינה נמוכה. משום ש... / מפני ש...	הבעיות של המפעל החדש בגלל שהתגלה חוסר בעובדים והיגיינה נמוכה.

תקינות תחבירית

2. שימוש במשעבדים מתאימים

נכון	לא נכון
התהלוכה התקיימה בשעה שהנשיא הובא למנוחות	התהלוכה התקיימה מתי שהנשיא הובא למנוחות
בעת ש... / בזמן ש... / כאשר	

תקינות תחבירית

2. שימוש במשעבדים מתאימים

דוגמה	תבנית	פסוקית תנאי
אם אקשיב בשיעור, אבין.	אם + פועל בעתיד	תנאי קיים - מתייחס לעתיד, משוה שיקרה.
לו הקשבתי בשיעור, הייתי מבין.	לו/אילולא + פועל בעבר	תנאי בטל - מתייחס לעבר, משהו שקרה.

תקינות תחבירית

3. שימוש במילות חיבור - אסור להשתמש בשתי מילות חיבור ברצף.

נכון	לא נכון
למדתי שעות רבות למבחן, למרות זאת הייתי מאוכזב מהציון.	למדתי שעות רבות למבחן, אך למרות זאת הייתי מאוכזב מהציון.
החלטתי לא לצאת לטיול המשפחתי, לעומת זאת אחותי יצאה.	החלטתי לא לצאת לטיול המשפחתי, אבל לעומת זאת אחותי יצאה.

תקינות תחבירית

4. שימוש בחלקים כוללים - מילת היחס תחזור בין החלקים הכוללים

נכון	לא נכון
פגשתי את אבי ואת אמי.	פגשתי את אבי ואמי.
נמכרו בגדים של מעצבים ושל יצרנים.	נמכרו בגדים של מעצבים ויצרנים.

תקינות תחבירית

5. שימוש בה"א הידועה - ה"א הידועה תופיע לפני הנסמך (המילה השנייה בצירוף).

נכון	לא נכון
פגשתי את עורך הדין שלי.	פגשתי את העורך דין שלי.
קניתי את כל בגדי המעצבים שבחנות.	קניתי את כל הבגדי מעצבים שבחנות.

בהצלחה!!!